

ZWIĄZEK
POWIATÓW
POLSKICH

Stanowisko

XXX Zgromadzenia Ogólnego Związku Powiatów Polskich w sprawie wprowadzenia stałego mechanizmu partycypacji budżetu państwa w wydatkach wynikających z realizacji przez samorządy zadań ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Karpacz, 13 marca 2024 roku

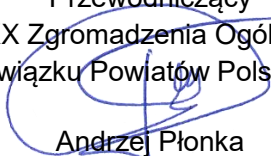
Zgromadzenie Ogólne Związku Powiatów Polskich popiera postulat wprowadzenia obowiązkowej dotacji celowej dla gmin i powiatów na realizację zadań własnych w zakresie wsparcia rodziny i rodzinnej pieczy zastępczej, w wysokości 30% planowanych wydatków jednostki samorządu terytorialnego na realizację tych zadań, wyrażony w toku prac legislacyjnych nad projektem ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw z listopada ubiegłego roku.

Należy przypomnieć, że w momencie wejścia w życie ustawy 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, koszty realizacji nowych zadań oraz istotnej modyfikacji standardów realizacji dotychczasowych zadań samorządów nie zostały właściwie oszacowane. Luka ta w 2011 r. była szacowana przez samorządy na blisko 1 miliard złotych. W ciągu ostatniej dekady ustawa była wielokrotnie nowelizowana. W toku kolejnych zmian nakładano na samorządy kolejne zadania i obowiązki, za każdym razem bez zabezpieczenia odpowiednich środków na ten cel. Nie do zaakceptowania jest stan, w którym minister właściwy do spraw rodziny przygotowując kolejne zmiany legislacyjne, narzuca samorządom szczegółowy sposób realizacji zadań publicznych, a jednocześnie nie zamierza przyjąć współodpowiedzialności finansowej za wdrożenie proponowanych rozwiązań. Efektem takiej praktyki jest upodabnianie się zadania własnego do zadania zleconego z zakresu administracji rządowej – z jedną tylko różnicą. Zadanie to nie jest dotowane choćby i w zaniżonej wysokości.

Brak odpowiednich środków finansowych uniemożliwia zwłaszcza mniej zamożnym gminom rozwój skutecznych form wsparcia dla rodziców przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, a powiatom pozyskiwanie kandydatów i utrzymanie istniejących zawodowych rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, które powinny stanowić bazę na której zbudowany jest system pieczy

zastępczej. Na problem braku wsparcia lokalnych programów wspierania rodziny i pieczy zastępczej jako czynnika hamującego właściwą realizację przepisów ustawy wskazała Najwyższa Izba Kontroli w 2022 r. w informacji o wynikach kontroli „Wsparcie systemu pieczy zastępczej w procesie deinstytucjonalizacji”. Kolejne mikroprogramy czy sięganie po środki Funduszu Pracy dla czasowego finansowania niektórych zadań przewidzianych w ustawie są rozwiązaniami doraźnymi, które nie przyczyniają się realnie do budowania sprawnie funkcjonującego systemu.

W tym miejscu pragniemy przypomnieć, że w toku prac legislacyjnych nad rządowym projektem ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (druk nr 2429 Sejmu IX Kadencji) na posiedzeniu Komisji Polityki Społecznej i Rodziny (nr 129) w dniu 13 września 2022 r. Koło Parlamentarne Polska 2050 zgłosiło poprawkę dotyczącą przyznania samorządom dotacji na finansowanie zadań wsparcia rodziny i rodzinnej pieczy zastępczej. Postulujemy, aby nad tym rozwiązaniem ponownie się pochylić.

Przewodniczący
XXX Zgromadzenia Ogólnego
Związku Powiatów Polskich

Andrzej Płonka